

Katedra sociálních věd UPa
Sociální antropologie
Protokol o hodnocení diplomové práce
Posudek vedoucího

Práci předložil(a) student(ka): Bc. Jiří Cendelín

Název práce: STRAIGHT EDGE: SYMBOLY A MORÁLNÍ EKONOMIE

Vedoucí práce: PhDr. Michal Tošner, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (*uved'te, do jaké míry byl naplněn*):

Cílem práce bylo provést výzkum mezi aktéry, kteří se vztahují k hodnotám tzv. *straight edge*, tj. k ideálu morální i tělesné čistoty spočívající v odmítání alkoholu, drog a škodlivých látek obecně, jakož i další morální principy řídící jednání. Diplomant vhodně kombinoval volbu teoretického rámce, metod analýzy se studiem dokumentů a vlastním terénním výzkumem. Cíl práce se podařilo s úspěchem naplnit.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Diplomant ve vztahu k tématu zvolil vhodně teoretický koncept morální ekonomie, který mu umožnil zaměřit se právě na vztah mezi morálkou a jednáním aktérů. V práci je představeno, jak idea *straight edge* byla formována v USA v prostředí punkové a hard core hudební scény a proměnila se v jistou formu subkultury či hnutí. Jelikož hlavním prostředkem šíření morálního kódu *straight edge* byla hudba a hudební nahrávky, diplomant je metodicky zařadil mezi zdroje dat, které podrobil symbolické analýze. Na základě metodiky analýzy klíčových symbolů podle S. Ortner izoloval sumarizující symbol a symboly rozpracovávající, tj. kořenové metafory a klíčové scénáře. Tato analýza byla propojena se zúčastněným pozorováním a interview mezi aktéry. Díky takto získanému materiálu pak mohl sledovat naplňování klíčových scénářů u účastníků výzkumu a mohl u nich sledovat, jak se morální hodnoty projevují v praxi, jak je o nich uvažováno, jakou mají prioritu pro jednotlivé aktéry a jak, jsou dodržovány, vyjednávány atd. Zjišťuje, že aktéři hlásící se ke *straight edge* své jednání nepojímají jako podrobení se pravidlům, ale jako autonomní sebeřízení morálními principy.

Výsledkem je text, který poskytuje vhled do historické geneze tohoto protestního hnutí, které se vymezuje proti převládajícímu nezdravému, neodpovědnému a sebedestruktivnímu životnímu stylu, pozitivně se pak definující jako alternativa pro lepší, resp. „čistý“ život. Diplomant pak zajímavě pojednává o tom, jací aktéři jsou zasaženi hodnotami *straight edge*. Skutečnost, že se jedná o mladé příznivce alternativních hudebních stylů, je dána tím, že hudba je hlavním mediátorem tohoto hnutí. Předkládaná diplomová práce je jako celek dobře odvedenou a zajímavou studií.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Z formálního hlediska je práce korektní a dodržuje požadované standardy. Po jazykové stránce je napsána čtivým jazykem bez výraznějších gramatických prohřešků. Poněkud kolísavé je užívání zvýraznění textu či uvozovek. Práce je logicky strukturována. Seznam literatury se konzistentně drží zvolené citační normy. Ovšem uvádění hypertextových odkazů u online dostupných článků převzatých z odborných časopisů není žádoucí. Práce je po grafické stránce vzhledná, formátování jednotné. Snad jen blokové citace jsou nesprávně vkládány do uvozovek. Přílohy jsou voleny náležitě a dokreslují v práci pojednávanou symboliku.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Jako vedoucí práce kladně hodnotím spolupráci s diplomantem, který rozvíjel své téma dlouhodobě a soustavně. Jeho přemýšlení o tématu tak mohlo dopět do zralé podoby. Student rozvádí důvod pro volbu tématu, jímž byl jemu vlastní odmítavý postoj k omamným látkám. Jeho vztah k prostředí byl však vztahem vnějšího pozorovatele. Výzkum identifikoval všechny náležité zdroje a prostředky pro tvorbu dat od pozorování přes interview, dokumenty až k internetovým fórům, diskusím, koncertů a festivalům.

Jistou výhradu mám vzhledem k průkaznosti analýzy symbolů, která zůstala spíše v pozadí, než aby byla předložena v uspokojivém rozsahu. Také propojení symbolů a klíčových scénářů s jednáním aktérů mohlo být těsnější a možná i v popisu hutnější. Na druhou stranu diplomant předkládá mnohé pasáže, které zachycují morální ekonomii aktérů jakožto proces v rámci každodennosti. Celek práce považuji za zdařilý a mohu ji s potěšením doporučit k obhajobě.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

Žádám studenta, aby komisi představil, jak stanovil v rámci *straight edge* sumarizující symbol, jaké klíčové scénáře nabízejí symboly rozpracovávající a jak mohou symboly ovlivňovat či se projevat v jednání zkoumaných aktérů.

Poněkud stranou v práci zůstala otázka morálky a jejích religiálních aspektů. Vesměs se aktéři neodkazovali k náboženským hodnotám. Na druhou stranu cítím přítomnou jistou teleologii obsahující koncepci ideální společnosti. Jedná se o sekularizovanou koncepci spásy, nebo by bylo lépe hovořit spíše jako o politickém aktivismu? Pokud bude čas, mohl by se student vyjádřit, jaký by viděl vztah morálky *straight edge* k náboženské etice či politickým postojům.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Předkládanou diplomovou práci Jiřího Cendelína navrhuji komisi hodnotit známkou *výborně*.

Datum: 19. 8. 2014

Podpis:

